

Valtiontalo

Arvotalon työmaalla kävijää odotti yllätys

Valtiontalo kunnostetaan uuteen loistoon. Arvokohteen entisöinnissä tarvitaan kirurginveistä ja 14 miljoonaa euroa.

Jyväskylä
Teksti: Anna Kivinen,
kuvat: Marko Kauko

Valtiontalon työmaalla Jyväskylän keskustassa odottaa yllätys. Osa remontissa olevan **Alvar Aallon** suunnitteleman arvorakennuksen julkisivusta on jo paljastettu huputuksen ja rakennustelineiden alta. Seinä ei näytä valkoiselta, kuten on viime vuosikymmeninä totuttu. Sen sijaan Kilpisenkadun ja Vapaudenkadun kulmassa sijaitsevan rakennuksen julkisivun pääväri on remontin myötä vaihtunut armeijanharmaaksi.

– Kenttäpuvunharmaa on rakennuksen alkuperäinen väri eli suojeluskuntatalon väri 1920-luvun lopulta, kertoo Valtiontalon arkkitehtisuunnittelusta vastaava Arkkitehti Mustosen Oy:n pääsuunnittelija, arkkitehti **Tapani Mustosen**.

Sykyinen julkisivun ulkonäkö on syntynyt rappaamalla tiilipinta ja maalaamalla se kalkkimaaililla. Osin julkisivu on vielä kesken-eräinen.

Rakennus maalattiin Mustosen mukaan alkuperäistä sävyä vaaleammaksi vuoden 1934 jälkeen, jolloin silloinen suojeluskuntatalo siirtyi valtion omistukseen. Tarkkaa vaalentamisen ajankohtaa ei ole pystytty todentamaan. Remontissa palautettu alkuperäinen väri on määritetty tarkkojen tutkimusten perusteella.

– Vanhat rappaukset olivat säi-

lyneet. On kaivettu kirurginveistillä useita maalikerroksia esiin ja paljastettu alta alkuperäisiä maalikerroksia, Tapani Mustosen kuvailee.

Alkuperäistä mukaillen julkisivuun tulee myös valkoista sisäänkäynnin lippeen ja sen ympäristöön. Ikkunat ovat tummanruskeat.

Valtiontalo on erityinen kunnostuskohde, sillä se on käännekohta Alvar Aallon tuotannossa.

– Siinä näkyy vielä 1920-luvun pohjoismaisen klassisismi, mutta myös jo tuleva funktionalismi. Sen jälkeen valmistuneet Aallon työt kuten Viipurin kirjasto tai Paimion parantola ovat jo puhtaasti funktionalismia, kertoo Mustonen.

Mustosen mukaan vaikka rakennusta on muuteltu paljon, päätaloissa eli Kilpisenkadulta juhla-kerrokseen nousevassa porrashuoneessa, kävelyhallissa sekä osittain juhlasalissa on säilynyt alkuperäisiä värityksiä esimerkiksi seinissä.

– Myös julkisivut kokonaisuudessaan ovat harvinaisen hyvin säilyneet. Kilpisenkadun puolen julkisivussa katonrajan alla kulkevat vaaleansiniset koriste-riisi-

”Kokonaisuuden miettiminen vaatii aikaa ja tupakkaa.

Arkkitehti Tapani Mustonen

aiheet ovat osin säilyneet ja niitä entisöidään, listaa Mustonen.

Keskisuomalaisen vieraillessa alkuvuikosta valtiontalon työmaalla siellä työskenteli 45–50 henkilöä ja sisätiloissa kävi jatkuva koneiden hurina ja pärinä.

Kovin paljoa remontin tuloksista ei vielä voinut päätellä, sillä esimerkiksi juhlasali oli täynnä rakennustelineitä ja seinät töhryisiä. Sisäpinnat olivat tekemättä ja rakennuksessa oli nähtävissä purkutöiden jälkeen lähinnä runko ja osa tiilirappauksista.

Työtä riittää siis vielä kovasti. Kokonaisuudessaan Valtiontalon remontissa on Järvi-Suomen Asunnot Oy:n toimitusjohtaja **Tomi Niemisen** ja VRP Oy:n vastaavan rakennusmestari **Jari Hellmanin** mukaan kuitenkin jo ylitetty puolivälin kausi.

Nieminen arvioi, että Valtiontalon saneeraus valmistuu loppuvuodesta 2019.

Valtiontalo suojeltiin rappioaikanaan vuonna 2000 rakennusuojelulaililla. Tämä tarkoittaa tarkkoja reunaehtoja remontille. Muutoksista keskustellaan esimerkiksi Museoviraston ja Aalto-säätiön kanssa.

– Esimerkiksi julkisivuväristä tehtiin 4–5 eri värimallia, joista ensimmäinen lopulta hyväksyttiin, kuvailee Nieminen.

Arkkitehti Tapani Mustosen mukaan remontissa palautetaan asioita alkuperäisen tyylin mukai-

Jari Hellman ja Tomi Nieminen nousemassa väliaikaisia rappuja juhlasalista kolmanteen kerrokseen näyttämön pätyyn.

seksi niin pitkälle kuin se on mahdollista.

Erytisen tarkoin suojeltuja ovat juhlasali, ravintolasali ja kävelyhalli portaikkoineen.

– Niiden pinnat pyritään palautamaan 1920-luvun asuun maalityyppeltään ja kiiltoasteiltaan. Esimerkiksi kävelyhallin portaikossa on ollut *Stuccolustro*-marmorointi, joka tullaan palauttamaan. Tarkka toteutus-tapa on vielä auki, sanoo Mustonen.

Suurin haaste on sovittaa uudet käyttötarkoitukset ja nykyaikainen talotekniikka rakennukseen, jossa on arvokkaita ja suojeltuja tiloja. Työssä hyödynnetään muun muassa Alvar Aalto-säätiön tekemää rakennushistoriallista selvitystä sekä **Katariina Pakoman** pro gradu -työtä rakennuksen historiasta.

Talossa on ollut Mustosen mukaan alunperin monta erillistä käyttäjää, joilla on ollut omat uloskäyntinsä.

– Nyt mietitään ensimmäistä kertaa kokonaisuutta ja talon sisäistä liikkumista. Talotekniikan kuten viemäroinnin on kuljettava kakoskerroksen suojeltujen tilojen läpi. Tämän kokonaisuuden miettiminen vaatii aikaa ja tupakkaa, sanoo Mustonen.

Vuodesta 2009 lähtien Valtiontalo oli romahtusvaaran vuoksi käytökiellossa liki kymmenen vuotta. Talon takaosan rakenteet olivat vaurioituneet 1980-luvulta lähti-

en naapuritonttien paalutuksista.

Pelastusoperaatio viivästyi vuosia, kun ensimmäistä, vuoden 2011 kauppaa puitiin korkeinta hallinto-oikeutta myöten.

Joulukuussa 2015 Jyväskylän kaupunki myi lopulta Valtiontalon ja viereisen tontin Järvi-Suomen Asunnot Oy:lle ja Royal House Oy:lle perustettavalle kiinteistö-osa-omistajayhtiölle 700 000 eurolla.

Talon kunnostaminen pääsi vihdoin alkamaan. Vaikeimmat työvaiheet olivat purkutytöt, perustusten paaluttaminen sekä perustusten vahvistaminen, jotka tehtiin monessa vaiheessa ja kestivät kevästä 2017 loppuvuoteen 2018 saakka.

– Maaperä oli niin löyhää, että perustukset piti paaluttaa porapöydillä kokonaisuudessaan kalliointiin. Lähinnä purkutöiden, paalutuksen ja perustusten vahvistamisen kalleuden vuoksi remontin kustannusarvio on nyt noin 14 miljoonaa euroa, ja aikataulu on venynyt alkuperäisestä noin puoli vuotta, Nieminen kertoo.

Vielä vuonna 2015 hintalapuksi arvioitiin noin 11 miljoonaa. Romahtanut juhlasalisiiven pääty purettiin touko-kesäkuussa 2018. Alkuperäinen signaalitorni säästyi ja se tullaan kunnostamaan. Varsinainen perusparannus sisätiloissa alkoi kesällä 2018.

KSML.fi

Katso lisää tuoreita kuvia työmaalta.

MARKO KALUKO

MARKO KALUKO

Entinen Kauppahalli Kilpisenkadun sivulla näyttää tällä hetkellä vielä täitä. Palkistojen alla näkyy kellaritiloja.

Valtiontaloon etsitään ravintoloitsijaa

Reimari: Tulevat toimijat olisi tiedettävä viimeistään kesän alussa, linjaa kiinteistön omistaja.

Anna Kivinen

Tiedossa olevia vuokralaisia Valtiontaloon ovat majoitusyhtiö Forenom sekä Yle Jyväskylän toimitus. Niiden muutto tiloihin voinee tapahtua loppuvuodesta 2019, eli puoli vuotta alunperin arvioitua myöhemmin.

Forenomin huoneistot tulevat rakennuksen kolmanteen ja neljälänteen kerrokseen Kirkkopuiston laidalle. Yle Jyväskylän toimitus tulee ensimmäiseen kerrokseen tiloihin, joissa toimi talon valmistumisen jälkeen elokuvateatteri Kino.

Valtiontalon juhlasaliin sekä entiseen kauppahalliin, joka sijaitsee ensimmäisessä kerroksessa Kilpisenkadun puolella, etsitään vielä vuokralaisia.

– Kauppahalliin sopisi hyvin esimerkiksi ravintola. Neuvotteluita on käyty, mutta vielä ei ole löytynyt siihen toimijaa, kertoo Järvi-Suomen Asunnot Oy:n toimitusjohtaja Tomi Nieminen.

Juhlasaliin tuleva käyttö on sekin auki.

– Jos perinteistä juhlasalikäyttöä ei löydy, selvitämme sitä, voisiko tilaan tulla avokonttorimaista toimistotilaa, sanoo Nieminen.

Vastaavan rakennusmestarin Jari Hellmanin mukaan Valtiontaloon saneeraus on vaativa urakka. – Purkutöitä olivat mittavat, pystyyn jäi lähinnä vanha runko, joka tuettiin myös sisältä teräspalkeilla, että rakennus pysyi pystyssä, kuvailee Hellman.

Parhaillaan viimeistellään rakennuksen vesikattoa sekä tehdään betonirunkoa uudisosalle, joka tulee puretun osan tilalle.

Toisessa, kolmannessa ja neljännessä kerroksessa tehdään muun muassa katon välipohjen rakenteita sekä rapataan seinä.

Seuraavaksi päästään tekemään pintarakenteita uusiksi. Kellarissa ja ensimmäisessä kerroksessa tehdään uusia betonirakenteita sekä purkutöitä.

Valtiontalon peruskorjauksen kanssa samaan aikaan etenee vieraiselle tontille tulevan uudisrakennus Reimarin rakentaminen.

Reimarissa tehdään parhailaan pohjatöitä ja valuja, samoin maanalaisen huoltopihaan liittyviä töitä. Reimari valmistuu elokuussa 2020.

Yksi iso palanen rakennusprojekti on levällään. Reimarista tilojen ostamista kaavailleen Jyväskylän seurakunnan tila-

”Viimeistään kesän alussa olisi tiedettävä tilojen käyttäjä.

Tomi Nieminen

päätöksestä tehtiin marraskuussa jatkovalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen tekivät kirkkovaltuuston sosiaalidemokraattiset jäsenet **Pertti Reinikainen, Hilkka Illman, Marjatta Hynynen ja Tuulikki Väliniemi.**

– Toistaiseksi uutta kerrottavaa asiassa ei ole. Muiden käyttäjäehdokkaiden kanssa neuvottelet ovat käynnissä. Viimeistään kesän alussa olisi tiedettävä kohon käyttäjä, koska se vaikuttaa rakennuksen sisällä tehtäviin tilaratkaisuihin, pohtii Järvi-Suomen Asunnot Oy:n toimitusjohtaja **Tomi Nieminen.**

KHO:n käsittelyajat ovat tyyppillisesti 12–15 kuukautta.

Reimariin ovat varmistaneet tulonsa K-Supermarket, Lähi-Tapiola Keski-Suomi ja Jyväskylän Työterveys.

Valtiontalo

Historiassa monia vaihteita

■ Valtiontalo, entinen Jyväskylän suojeluskuntatalo, on vuonna 1929 valmistunut Alvar Aallon suunnittelema rakennus Jyväskylässä.

■ Suojeluskunnan tilojen lisäksi talossa oli mm. elokuvateatteri ja kauppahalli, pankki sekä ravintola ja juhlasali.

■ Kun rakennus siirtyi valtion omistukseen 1934 postitoimitaloksi, sene nimeksi tuli Valtiontalo.

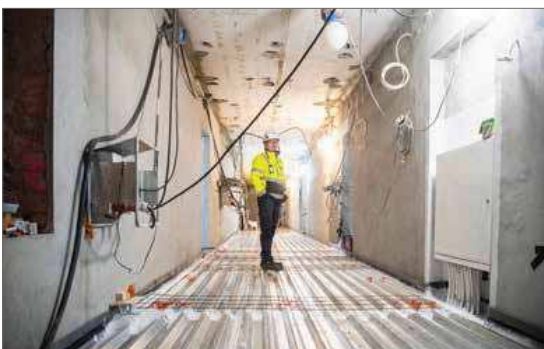
■ Rakennus siirtyi vuonna 1995 Jyväskylän kaupungin omistukseen.

■ SRV Yhtiöt Oy osti keväällä 2011 Valtiontalon ja viereisen tontin kaupungilta noin 207 000 eurolla. Ahti Vielma teki asiasta valituksen, ja Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi kaupan. Kaupungin vastavaltus asiassa hylättiin KHO:ssa vuonna 2014. Talo palautui kaupungin omistukseen.

■ Perusteluna päätökselle KHO huomautti, että varmuudella ei voida todeta, että kauppa ei olisi ollut alihintainen ja ettei se sisältäisi taloudellista hyötyä ostajalle. Lisäksi myynnin kilpailuttamismenettely ei ollut riittävän julkinen ja avoin.

Julkisivun pääväri on kenttäpuvunharmaa. Se oli talon alkuperäinen väri vuonna 1929, kun se valmistui. Katonrajan vaaleansinistä koristefriisiä on kunnostettu.

Valtiontalon kolmanteen kerroksen tulee Forenomin huoneistoja. Lattiatyöt alkavat pian. Kuvassa majoitustilojen käytävällä Jari Hellman.